

**Ziņojums par Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas 05.12.2025.
atzinumu Nr. 15-2/5836 un nepieciešamām izmaiņām Krāslavas novada Teritorijas
plānojuma pilnveidošanai**

Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (turpmāk – Sistēma jeb TAPIS) ir publicēta Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – ministrija) 05.12.2025. vēstule Nr. 15-2/5836 “Par Krāslavas novada teritorijas plānojumu” (turpmāk – Atzinums), kurā ministrija konstatē Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – Apbūves noteikumi) ietverto normu neatbilstību augstāka juridiskā spēka normatīvajiem aktiem, kā arī pretrunas Apbūves noteikumu normās, kas var ietekmēt turpmāko lēmumu leģitimitāti, kā arī norāda, kādas prasības ievērojamas, veicot Krāslavas novada teritorijas plānojuma (turpmāk – Teritorijas plānojums) publisko apspriešanu un apstiprināšanu.

Ministrija norāda, ka atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma (turpmāk – TAPL) 12. panta pirmajai un trešajai daļai teritorijas plānojuma izstrāde, apstiprināšana un tā īstenošanas koordinēšana un uzraudzība ir pašvaldības ekskluzīvā kompetence, un pašvaldība ir atbildīga par tā tiesiskumu. Par tiesisku dokumentu var atzīt tikai tādu, kas, pirmkārt, atbilst normatīvajiem aktiem un, otrkārt, izstrādāts un apstiprināts noteiktā kārtībā.

Teritorijas plānojums ir īstenojams tikai pēc tam, kad novērstas Apbūves noteikumos ietvertās neatbilstības augstāka juridiskā spēka normatīvajiem aktiem, kā arī pretrunas Apbūves noteikumu normās, kas var ietekmēt turpmāko lēmumu leģitimitāti.

Šajā ziņojumā SIA “Grupa93” ir apkopojusi galvenās nepieciešamās izmaiņas Teritorijas plānojuma saturā un Teritorijas plānojuma 3. redakcijas publiskajā apspriešanā un apstiprināšanā ievērojamo kārtību atbilstoši Atzinumam.

1. Nepieciešamās izmaiņas Teritorijas plānojuma satura pilnveidošanai

1.1. Ministrija nepiekrīt ziņojumā par redakcionālu kļūdu labošanu norādītajam, ka palielinot virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu platumu, netiek skartas trešo pušu intereses. Teritorijas plānojuma ieviesusies kļūda, dēļ daudzskaitlīgajiem ūdensobjektiem (~330), to līdzīgiem nosaukumiem, oficiāla datu avota neesamības ezeriem un atšķirīgiem upju garumiem, ezeru platībām un ezeru nosaukumiem un to atrašanās vairākos novados. Tā kā virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā ir spēkā Aizsargjoslu likuma 37. panta prasības, kā arī darbībām, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi, tie jāsaņem no Valsts vides dienesta¹, ir jālabo aizsargjoslu platumi 13 ezeriem un divām upēm Paskaidrojuma rakstā un Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā.

1.2. Ministrija norāda, ka teritorijas plānojuma kā ārējā normatīvā akta izstrādē ievērojamas Ministru kabineta 2009. gada 3. februāra noteikumu Nr. 108 “Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi” prasības. Teritorijas plānojumā ietveramo normu tvērums nosakāms tikai deleģējuma ietvaros, proti, Apbūves noteikumos nav ietveramas

¹ atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumiem Nr.30 “Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai”

normas, kas regulējamas valsts līmenī augstāka juridiskā spēka normatīvajā regulējumā vai pašvaldības saistošajos noteikumos, kas nav izdoti uz TAPL pilnvarojuma pamata. Tāpat Apbūves noteikumos neietver normas, kas dublē augstāka vai tāda paša spēka normatīvā akta tiesību normās ietverto regulējumu; neietver vispārīgas un neko neregulējošas, deklaratīvas tiesību normas; neietver normas, kas pēc būtības ir augstāka juridiskā spēka normu interpretācija.

Šāda veida labojumi skar vairākus Apbūves noteikumu punktus. Piemēram:

- jāsvītro Apbūves noteikumu punkti, kas nosaka saņemt saskaņojumu no institūcijām, vai informācija par saskaņojumu nepieciešamību jāpārvieta uz Paskaidrojuma rakstu,
- jāsvītro Apbūves noteikumu 2.3. apakšpunkts, kas definē novadu, dublējot Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā uzskaitītās pilsētas un pagastus,
- jāsvītro Apbūves noteikumu 99. punkts, kas dublē Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Noteikumi N.240) 113.punktu, ka apbūves parametri nav attiecināmi uz zemes vienībām, kas paredzētas tikai inženiertehniskās apgādes tīklu un ceļu izbūvei, utt.

Tomēr ministrijas norādījumi ir rūpīgi izvērtējami un atsevišķi Apbūves noteikumu punkti ir izsakāmi jaunā redakcijā, lai nepazaudētu normas, kas svarīgas Krāslavas novada pašvaldībai. Piemēram, kaut arī prasība piekļuves nodrošināšanai jaunveidojamām zemes vienībām izriet no Zemes pārvaldības likuma 7. panta pirmās daļas, ņemot vērā, ka zemes reformas rezultātā izveidojušies zemes īpašumi bez piekļuves, un to tālāku izmantošanu un apbūvi jānodrošina atbilstoši normatīvajiem aktiem, Apbūves noteikumu 13.punkts ir jā saglabā, definējot, kad uzskatāms, ka piekļuve zemes vienībai ir nodrošināta (robežojas ar ielu, autoceļu, ir vai ir spējams izbūvēt piebraucamo ceļu, ceļa pievienojumu pie valsts vai pašvaldības autoceļa, ielas).

Rūpīgi izvērtējami Apbūves noteikumu punkti, kuri noteikti saskaņā ar institūciju atzinumiem un ņemot vērā, ka institūcijas ir sniegušas pozitīvus atzinumus, piemēram, par būvniecību, derīgo izrakteņu ieguvu un vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) izvietojumu ārpus Eiropas Savienības aizsargājamiem biotopiem, par kultūras pieminekļiem.

1.3. Pašvaldībai nav dots pilnvarojums teritorijas plānojumā risināt civiltiesiskus jautājumus (piemēram, robežžogu augstums, saskaņošana ar kaimiņiem²), un tai nav tiesisko instrumentu, kā risināt civiltiesiskas konfliktsituācijas starp privātpersonām, kuru strīdu izskatīšana ir piekritīga tiesai.

Šādu prasību saturošie Apbūves noteikumu punkti ir svītrojami.

Arī jautājums par kopīpašuma izbeigšanu ir civiltiesisks jautājums, un ikviens kopīpašnieks var prasīt izstāties no kopīpašuma. Tādēļ svītrojami ir punkti, kas noteica, ka vienā zemes vienībā atļauts izvietot vairākas dzīvojamās mājas, ja, rēķinot uz katru māju, zemes vienības platība nav mazāka par noteikto minimālo zemes vienības platību, ja ir iespējams sadalīt zemes vienību reālās daļās. Jā saglabā punkti, kas atļauj vienā zemes vienībā būvēt vienu dzīvojamo māju un palīgēkas. Jāņem vērā, ka šie punkti neattiecas uz funkcionālajām zonām, kurās ir atļauta viensētas būvniecība (11004 Viensētu apbūve – Savrupa apbūve

² piemēram, apbūves noteikumu 115.2. apakšpunkts, 116. punkts, 293.2. apakšpunkts;

lauku teritorijā, ko veido viena vai vairākas individuālās dzīvojamās ēkas ar saimniecības ēkām un palīgbūvēm, kas nepieciešamas mājsaimniecības uzturēšanai vai saimnieciskai darbībai³).

1.4. Lai gan Teritorijas plānojumā nav noteikti attālumi līdz vēja elektrostacijām (turpmāk – VES), ministrija norāda, ka ir konsultējusies ar Klimata un enerģētikas ministriju, kas ir norādījusi, ka tai nav komentāru par Krāslavas novada Teritorijas plānojumu⁴ un vienlaikus uzsvēr, ka tās ieskatā noteikumos Nr. 240 noteiktais minimālais attālums 800 metri starp dzīvojamo un publisko apbūvi un VES ir pietiekams, un, ja ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tiek konstatēta nepieciešamība, to var arī palielināt.

Teritorijas plānojumā nav nepieciešams veikt izmaiņas.

1.5. Ministrija norāda, ka Likumdevējs ir noteicis ierobežojumus attiecībā uz konkrētas jaudas vēja elektrostacijām (turpmāk – VES) un nav paredzējis pašvaldībām deleģējumu noteikt papildu ierobežojumus, tai skaitā mazākas jaudas VES.

Izstrādātāju prāt, jautājums tiek vērtēts šauri – tikai vēja elektrostaciju regulējuma aspektā, jo nepieciešamība nodrošināt Civillikumā paredzēto īpašuma aizsardzību ir aktualizējusies tieši attīstoties alternatīvās enerģijas iekārtām (1089. Zemes īpašniekam nav tiesības celt uz tās tādas ietaises, no kurām varētu sagrūt kaimiņam piederoša būve vai celties tai kāds cits bojājums).

Ministrija iebilst pret Apbūves noteikumu 90. punktu, kas nosaka, ka vēja elektrostacijas ar jaudu līdz 20 kW atļauts izvietot, ievērojot, ka minimālajam attālumam no masta līdz kaimiņu zemes vienības robežai vismaz 1,5 reizes jāpārsniedz masta augstums. Izstrādātāju prāt, punktu būtu jāpārvieta uz Apbūves noteikumu vispārīgo prasību daļu un jāizsaka redakcijā, kur tiktu regulēts attālums līdz zemes vienības robežai ne tikai VES, bet jebkuram tornim vai mastam, arī karoga mastam u.tml. atsevišķi stāvošai inženierbūvei vai iekārtai.

1.6. Ministrija norāda, ka atbilstoši noteikumu Nr. 240 149. punktam Teritorijas plānojumā ir nosakāmas *teritorijas ar īpašiem noteikumiem*, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas un nosacījumus apbūvei tajās, lai novērstu situāciju, kad blīvas apbūves teritorijās tiek pieļauti risinājumi ar individuāliem ūdensapgādes urbumiem un decentralizētajām kanalizācijas sistēmām. Krāslavas novada teritorijas plānojumā ir noteiktas TIN11 Teritorijas, kurās ir ierīkotas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas. Ministrija uzskata, ka, ņemot vērā teritorijas plānojuma darbības termiņu, šāda pieeja ir pretrunā augstāka juridiskā spēka regulējumam.

Jaunu teritoriju, kurās ierīkojamas centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas, noteikšana Krāslavas novadā nav sociāli un ekonomiski pamatojama. Lai nodrošinātu atbilstību augstāka juridiskā spēka regulējumam, jāveic

³ Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 4. pielikums

⁴ Klimata un enerģētikas ministrijas 2025. gada 19. novembra vēstule Nr.1-13/3077 “Par Krāslavas novada teritorijas plānojumu”;

redakcionāli uzlabojumi Teritorijas plānojumā, piemēram, mainot TIN11 nosaukumu uz “Teritorijas ar centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām (TIN11)”, kurās ir vai tiek plānoti centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu tīkli.

1.7. Vēl ministrija norāda uz tehniskām neprecizitātēm, piemēram Apbūves noteikumu 2.6. apakšnodaļas nosaukums ir “Meža zemes”, tomēr nodaļā ir prasības gan meža zemei, gan lauksaimniecības zemju apmežošanai. Arī Krīviņos, Ceplīšos un Cimoškās noteiktajā funkcionālajā zonā “Lauksaimniecības teritorijas (L2)” ir paredzēti pārāk daudz atļautie teritorijas izmantošanas veidi.

Apbūves noteikumu 2.6. apakšnodaļas nosaukums ir papildināms ar vārdiem “un lauksaimniecības zemes”. No Lauksaimniecības teritorijām (L2) svītrojami teritorijas izmantošanas veidi Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003), Labiekārtota ārtelpa (24001), Noliktavu apbūve (14004).

2. Nepieciešamās izmaiņas Teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas un apstiprināšanas procesā

2.1. Ministrija konstatē, ka pirmās redakcijas publiskā apspriešana sākās gandrīz mēnesi pēc tam, kad Teritorijas plānojums tika publicēts sistēmā,⁵ savukārt otrās redakcijas publiskā apspriešana sākās sešas dienas pēc Teritorijas plānojuma publicēšanas sistēmā.

Pašvaldības ieskatā garāks termiņš deva iespēju iedzīvotājiem laicīgāk uzzināt par publisko apspriešanu, bet tas tiks ievērots rūpīgāk, organizējot nākamo apspriešanu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 628) 16. punktam publiskajai apspriešanai jāsākas nākamajā darbdienā pēc attiecīgā plānošanas dokumenta publicēšanas Sistēmā, kas ir jānodrošina 3. redakcijas publiskās apspriešanas organizēšanā.

2.2. Ministrija norāda, ka uz saistošajiem noteikumiem, ar kuriem tiek apstiprināts Teritorijas plānojums, nav attiecināma Pašvaldību likuma 46. panta pirmajā daļā minētā prasība par paskaidrojuma rakstu ar saistošo noteikumu sākotnējās ietekmes izvērtējumu, bet Pašvaldību likuma 46. panta ceturtajā daļā noteiktais izņēmums, t.i. piemērojama TAPL un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos noteiktais saturs un izstrādes kārtība.

Jāņem vērā, apstiprinot Teritorijas plānojumu, un precizējams arī saistošo noteikumu nosaukums.

Izstrādātājs
7.01.2026.
Krāslavā

SIA “Grupa 93”

⁵ 1. redakcija publicēta 2024. gada 20. decembrī; 2. redakcija – 2025. gada 4. jūnijā;